

Na afloop van de presentaties was er ruimte voor een forumdiscussie onder leiding van Felix Rottenberg. In het forum zaten:

- **Peter Kouwenberg, bestuurder William Schrikker Groep**
- **Jan de Vries, bestuurder MEE Nederland**
- **Willy van Berlo Rutgers Nisso WPF**
- **Yvonne Heijnen-Kaales, VGN**

Hieronder een selectie van de vragen, opmerkingen en dilemma's die deelnemers in hun werk/ervaring zijn tegengekomen:

- Kinderechter: "Wat doen we als het onduidelijk blijft of misbruik wel/niet heeft plaatsgevonden? Hoe dan te handelen?"
- William Schrikker Pleegzorg (WSP): "En wat doe je met vermoedens die je niet kunt aantonen of hard maken? Wat dan?"
- Bureau Jeugdzorg Voorburg: "En wat als er aangifte wordt gedaan bij de politie? En er is te weinig bewijs? Het kind gaat terug naar huis. Dan blijft de gezinsvoogd wel verantwoordelijk voor de veiligheid van het kind."
- Tweede Kamerlid D66: "Is het echt zo, dat verhoren moeilijk zijn af te nemen door de politie?"
- Moeder: "Een hulpverlener heeft zich ongepast gedragen naar mijn dochter. Zij heeft een licht verstandelijke beperking. Mijn dochter is er slecht aan toe door het gedrag van de hulpverlener. Voor een ouder is het eenzaam als de politie de zaak niet oppakt."
- MEE Nederland: "Als men aangifte wil doen bij de politie, geeft de politie aan dat het veel oprakelt bij het slachtoffer. Daardoor laat men het soms zitten."
- Reactie Hofstede hierop: "Dit komt door een aantekening vanuit het Ministerie van Justitie en is bedoeld om mensen op eventuele gevolgen te wijzen. De uitvoerige uitleg werkt soms onbedoeld ontmoedigend. Vaak wordt genoemd dat het verhoor ook belastend kan zijn voor de slachtoffers. Dit is in sommige gevallen zo, maar voor anderen werkt het juist positief: "Ik heb mijn verhaal goed verteld aan de politie." Aan de terugkoppeling van de uitkomst van de rechtspraak aan de slachtoffers zou meer zorg besteed moeten worden. Aangifte doen is een recht."
- AMK: "Er zou een protocol moeten komen voor beter melden bij de politie. Of volstaan met een melding. Het is belangrijk om aangifte te doen."
- GGZ: "Wij hebben een goede samenwerking met de politie en alles opgenomen in protocollen."
- Expertisecentrum WSG: "Voor een gezinsvoogd is het niet uitnodigend om te praten over gevoelens en seks. Ga er maar aan staan."
- Directeur WSP: "De samenleving is veeleisend. Er wordt veel van onze medewerkers verwacht. Het vraagt ook om beter opleiden."
- Regiomanager William Schrikker Jeugdbescherming (WSJ): "Eén plan, één gezin, één werker! Als gezinsvoogd breng je bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon om met je cliënt te praten. Maar alles onder de verantwoordelijkheid van de gezinsvoogd."
- Stichting Soelaas: "Men zou inzicht moeten verwerven in pedofilie. Ik krijg nooit antwoorden van het OM en Ministerie van Justitie. Er is weinig onderzoek naar de oorzaak van pedofilie."
- Kamerlid VVD: "Ik ben ervan geschrokken dat veel gaat op basis van inschatting en beoordeling. Mijn inziens kan veel meer objectief worden vastgesteld." Gemeente Den Haag: "Na de transitie zijn wij verantwoordelijk voor jeugdzorg. Wat hebben jullie nodig van de gemeente voor deze aansturing? Reacties kunnen jullie mailen naar gert.kortenbach@denhaag.nl."
- Kamerlid PVV: "De groep die buiten de boot valt zijn de meervoudig gehandicapte kinderen. Hoe gaan we hier de signalen bij herkennen? En we

moeten ook oog hebben voor de dilemma's van de cliënt! Cliënten moeten alles vertellen aan een gezinsvoogd die zelf niets persoonlijks hoeft te vertellen.”

Reactie van Forumleden op weerbaarheid cliënten met een LVB:

- Rutgers Nisso WPF: “Het is belangrijk om te praten over seks en seksueel misbruik in bijvoorbeeld (speciaal) onderwijs. Leer kinderen zo vroeg mogelijk over seksualiteit.”
- MEE: “Het is belangrijk onze kennis te delen met professionals die niet dagelijks met deze vragen in aanraking komen zoals leerkrachten en politie. Wij zijn er om iedereen te steunen tijdens de decentralisatie. In reactie op wat de heer Lever aan het begin zei, wij zijn het ongemak als hulpverlener nog niet voorbij. De WSG en MEE willen met veel betrokkenen het gesprek hierover op gang brengen. Deze bijeenkomst is een eerste goede aanzet. En we moeten inzetten op een anti-verlegenheidsaanslag door:
  - Te werken aan weerbaarheid van cliënten
  - Professionals optimaal te ondersteunen
  - Scholing en kennis te optimaliseren

Bij kinderen met een LVB is juist aandacht voor omgaan met emoties belangrijk. Ik ben trots op de jarenlange inzet voor kinderen met een LVB en praten over seks hoort daarbij. En onderschat niet het effect van een voorbeeldfunctie.”

- WSG: “We vragen veel van onze gezinsvoogden. Gemiddeld blijven gezinsvoogden zeven jaar bij ons in dienst, het merendeel is jong. Bij langdurige ondersteuning staat weerbaarheid van cliënten bovenaan. Opleidingen en voorlichting zijn essentieel, maar zijn niet voldoende. Praktische aanhangpunten zijn belangrijk, omdat we daar meteen mee kunnen beginnen. Er is behoefte om in stappen te werken en per onderwerp te splitsen. We kunnen meer tempo maken op deelgebieden, zoals leren praten met kinderen over seks. Ik ben trots op de inzet die medewerkers dan tonen.”
- VGN: “Wij hebben zelf gevraagd om een onderzoek om in kaart te brengen wat er speelt m.b.t. seksueel misbruik. De uitkomst is schrijnend, maar we weten het nu wel! Het is een belangrijk thema. En laten we niet alleen aandacht geven aan de calamiteiten, maar ook voor de leuke kant seks. Mensen met een LVB hebben daar ook recht op.”

Afsluitende opmerkingen vanuit de politiek:

- Wever: “De rol van politiek en management is belangrijk. Die hebben de macht om zaken op de agenda te zetten en belangrijk te maken. Deze bijeenkomst is een initiatief om trots op te zijn. Praten over gevoelige zaken voor kwetsbare kinderen zou meer moeten gebeuren. Bij ons staat het onderwerp hoog op de agenda.”
- Mevrouw Kooiman, Tweede Kamerlid SP: “Je kunt het eigenlijk nooit helemaal goed doen. Voor tips over wat de politiek hier in kan betekenen, mail naar nkooiman@sp.nl
- Mevrouw Dille, Tweede Kamerlid PVV: “Ik hoor hier veel goede input. Helaas is misbruik niet een probleem van deze tijd. En ik hoop dat dit vreselijke probleem bestreden blijft worden.”
- Mevrouw van den Burg, Tweede Kamerlid VVD: “Kindermishandeling is een enorm probleem, wat we eigenlijk niet willen weten. Dit punt is zo breed. Het is onze opdracht om dit in de politiek op de agenda te houden. Zo goed als alle ouders willen het beste voor hun kind.”

Dagvoorzitter Rottenberg sluit af en nodigt iedereen uit voor de netwerkbijeenkomst